

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової та навчальної роботи

Маргарита ЛИШЕНКО

» *Березень* 2025 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи Ярмошенка Юрія Григоровича на тему «Експериментальне обґрунтування терапевтичних та профілактичних заходів за інвазійних хвороб», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 21 – «Ветеринарія», за спеціальністю 211 - Ветеринарна медицина

1. Актуальність теми дослідження. Аквакультура риби в прісноводних водоймах постійно розширюється в усьому світі. Сучасна аквакультура є однією з найважливіших галузей сільського господарства, що може забезпечити людей якісною та поживною продукцією та є однією зі складових концепції «Цілей сталого розвитку», для подолання голоду, затвердженної ООН. Застосування інтенсивних технологій вирощування, сприятливі кліматичні фактори, наявність відповідної бази для вирощування риби створюють великі перспективи для розвитку ставового господарства на території України. На сьогоднішній день забезпечення якості та безпечності продукції аквакультури є одним з пріоритетних завдань, що постає перед ветеринарною медициною. Найбільш розповсюдженими хворобами риби є захворювання інвазійної етіології. Крім втрати товарного вигляду риби, поживних властивостей рибопродуктів, вгодованості риби, збудники захворювань можуть бути небезпечними для споживачів та викликати захворювання спільні для людей та риби.

На сьогоднішній день біорізноманіття, екологія, поширеність і розповсюдження патогенів рибного походження все ще недостатньо вивчено, особливо щодо збудників паразитарних захворювань. Поширеність збудників у риб постійно змінюється, і її слід регулярно контролювати, щоб оцінити поширеність патогенів як у природних популяціях, так і в аквакультурі.

Важливим також є розробка нових, сучасних, екологічно-безпечних засобів для лікування та профілактики захворювань риби, які б не накопичувалися в організмі риби, щоб узгоджувалося з концепцією «Єдиного здоров'я». Перспективним в цьому плані є створення препаратів на основі повідон-йоду, які вже знайшли своє успішне застосування в інших напрямках тваринництва. Дані препарати володіють високою лікувальною ефективністю, низькою токсичністю та майже не накопичуються в організмі риби, що відкриває їх застосування як засіб боротьби та профілактики з ектопаразитами ставової риби.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Матеріали дисертаційної роботи є частиною комплексних наукових досліджень кафедри ветеринарно-санітарного інспектування, мікробіології, гігієни та патологічної анатомії Сумського національного аграрного

університету за наступними тематичними планами науково-дослідних робіт: «Прогнозування ризиків транскордонного заносу та поширення особливо небезпечних хвороб тварин та розробка науково обґрунтованих систем дезінфекції на основі інноваційних імпортозамінних високоефективних засобів» (№ державної реєстрації 0115U001342, 2018-2023 рр.); «Науково-обґрунтована концепція заходів контролю біологічних загроз та розробка інноваційних засобів профілактики епідеміологічнозначимих хвороб тварин з метою забезпечення національної безпеки» (№ державної реєстрації 0123U104542, 2023 – 2032 рр.).

3. Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна результатів досліджень полягає в тому, що вперше обґрунтовано методи контролю інвазійних хвороб ставової риби в північно-східному регіоні України. Проведений аналіз виробництва аквакультури в Сумський області. Проаналізовані дані щодо абіотичних факторів водного середовища, що впливають на добробут ставової риби. Визначено епізоотичну ситуацію щодо хвороб ставових риб в умовах рибогосподарств північно-східного регіону України. Уперше проведено токсикологічні дослідження й обґрунтовано використання нового антипаразитарного препарату на основі повідон-йоду. Обґрунтовано комплекс профілактичних заходів за інвазійних хвороб ставової риби з застосуванням Риболіку та Комбійоду.

4. Практичне значення результатів дисертації. На основі досліджень дисертаційної роботи визначено стан аквакультури на Сумщині, епізоотичний стан щодо інвазійних хвороб прісноводної риби в північно-східній частині України. Проведено гідрохімічний аналіз води ставів, в яких проводиться рибогосподарська діяльність. Визначена ефективність та вплив на показники якості та безпечності риби при застосуванні препарату Риболік при філометроїдозі. Досліджені токсикологічні властивості та перевірена ефективність при ектопаразитозах риби нового препарату на основі повідон-йоду. Розроблений комплекс заходів для рибогосподарств, направлений на лікування та профілактику інвазійних захворювань ставової риби.

Матеріали дисертації включено до курсу лекцій з дисциплін «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин», «Хвороби гідробіонтів» при підготовці фахівців освітнього рівня «Магістр» зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» у Сумському національному аграрному університеті, а також використовується, як матеріал при дистанційному навчанні студентів на основі платформи «Moodle». Для виробництва та фахівців ветеринарної медицини запропоновані науково-методичні рекомендації Сучасні методи боротьби з ектопаразитами ставових риб. (Затверджені рішенням Вченої ради СНАУ, протокол № 13 від 27 січня 2025 року).

5. Головні результати, отримані особисто автором. Автор приймав участь у виконанні наукових програм, які покладені в основу дисертаційної роботи; розробляв схеми і методи проведення експериментів у лабораторних та виробничих умовах; виконував експериментальні й аналітичні дослідження; проводив аналіз та узагальнення отриманих результатів; обґрунтував висновки та практичні рекомендації. Особисто або у

співавторстві, за згодою співавторів, підготовлено до опублікування наукові роботи, в яких викладено основний матеріал дисертації.

Був проведений аналіз звіту перевірки на плагіат на наявність текстових запозичень (програма Strike plagiarism). Рецензенти дійшли висновку, що дисертаційна робота Ярмошенка Юрія Григоровича на тему «Експериментальне обґрунтування терапевтичних та профілактичних заходів за інвазійних хвороб» є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень згідно постанови КМУ від 12.01.2022 № 44 п.9. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

6. Кількість наукових публікацій. За матеріалами дисертації опубліковано 10 наукових праць, у тому числі 1 – у науково-метричних базах (Scopus), 3 – у наукових фахових виданнях України, 5 – у матеріалах конференцій, 1- науково-методичні рекомендації.

7. Відповідність дисертації спеціальності та профілю ради:

Дисертаційна робота Ярмошенка Юрія Григоровича на тему «Експериментальне обґрунтування терапевтичних та профілактичних заходів за інвазійних хвороб», яка подана до захисту у спеціалізовану вчену раду на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 21- Ветеринарія за спеціальністю 211 - Ветеринарна медицина за своїми актуальністю, науково-теоретичним рівнем, основними результатами обґрунтованості, основними положеннями і результатами опублікованими у фахових виданнях, новизна постановки та практичним значення відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та Постанові Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 341 від 21.03.2022. Зміст дисертації відповідає паспорту спеціальності.

Головуючий на публічній
презентації:

д.в.н., професор, завідувач кафедри
ветеринарно-санітарного інспектування,
мікробіології, гігієни та патологічної анатомії

Роман ПЕТРОВ

